

EYT DÜZENLEMESİNİN KANUNİ KAPSAMI

Yaşlılık sigortası ile belirli bir yaşa ve hizmet süresi-ne ulaşanlar ile yaşının ilerlemesine bağlı olarak çalışma gücü azalan sigortalıya, çalışmadan yaşa-mını sürdürme ve dinlenme olanağı sağlamak ama-cıyla emekli aylığı bağlanmaktadır. Ülkemizde de sosyal güvenlik hakkı kapsamında emekli olabilmek için yaş, prim ödeme gün sayısı ve sigortalılık süresi olmak üzere 3 şart aranmaktadır.

Daha önce EYT düzenlemesi ile ilgili yorumlar pay-laşılmakta idi ancak bu düzenleme 3/3/2023 tarihli ve 32121 sayılı Resmî Gazete 'de yayımlanan 7438 sayılı Kanun ile Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'na geçici madde (madde 95) ekle-nerek kanunlaştığından güncel durumu aşağıda sizlerle paylaşıyoruz.

• İşbu Madde Hükmü İle Amaçlanan:

1. 8/9/1999 tarihinden önce çalışmaya başlayanların ve 9/9/1999 tarihinden sonra çalışmaya başlamala-rına rağmen sigortalılık başlangıç tarihini geriye götürmeye imkân tanıyan ilgili mevzuat hükümleri-ne göre yapmış oldukları borçlanmalar ile sigortalı-lık başlangıç tarihlerini 8/9/1999 ve öncesi tarih olacak şekilde geriye götürenlerin, mevcut mevzu-attaki emekliliğe hak kazanma koşullarından yaş şartının kaldırılması,

2. Bu kişilerden çalışmaya devam edenlere, kayıtlı istihdamı desteklemek amacıyla sosyal güvenlik destek primi teşviki sağlanmasıdır.

Toplamda yaklaşık 5 milyon kişinin yararlanması beklenen düzenleme ile 8/9/1999 ve öncesinde sigorta girişi olanlar, yaş sınırı bulunmaksızın emekli olabilecek; prim gün sayısını ve çalışma süresini dolduranlar emeklilik hakkı elde edecektir.

08.09.1999 öncesi sigortalı olunması şartıyla;

• 5000 prim günü olup kadınlarda 20, erkeklerde 25 yıl sigortalılık süresi olanlar SSK'den EYT'li sayılır.

• Kadınlarda 7200 prim günü 20 yıl sigortalılık süresi, erkeklerde 9000 prim günü 25 yıl sigortalılık süresi olanlar Bağkur'dan veya Emekli Sandığı'ndan EYT'li sayılır.

Hizmet süresi içerisinde statü farklılıkları bulun-u-yorsa veya devir söz konusu ise; son 7 yıl en fazla hangi statüden prim ödendiye o statüden EYT'den faydalanılacaktır.

Bununla birlikte Kanun'da, işverene yüzde 5 sosyal güvenlik primi sağlanacağı da düzenlemiştir ve emekli olduktan sonra aynı iş yerinde işe başlama süresi 10 günden 30 güne çıkarılmıştır. Yani, 03.03.2023 tarihi ve sonrasında EYT ile emekli olan kişiler, aynı işyerinde çıkış tarihinden itibaren 30 gün içinde yeniden çalışmaya başlar ise (işverenin kararına bağlı) işveren, Sosyal Güvenlik Destek Primi (SGDP) tabi olarak işe girişini yaparak 5 puanlık indirimden yararlanabilecektir.

• Önemli Hususlar

1. Kanun, bu hakkın kullanılmasında süre sınırlama-sı olmadığını ve ön başvuru zorunluluğunun/şarti-nin bulunmadığını özellikle belirtmektedir.

2. Koşulları yerine getirememiş EYT'liler, koşulları tamamladıkları tarihten itibaren SGK'ya başvurabi-lecek ve başvuru tarihini izleyen aybaşından itiba-ren EYT'lilere emeklilik aylıkları bağlanacaktır. Bu nedenle Kurumun yoğun olacağı düşünülerek başvuruların ertelenmesi istenmeyecektir.

3. 03.03.2023 tarihi ve sonrasındaki emeklilik başvu-rusu akabindeki 30 gün içinde eski işyerinde SGDP tabi olarak girişi yapılan personel için 5 puanlık teşvikten yararlanılacaktır.

• EYT'lilerin Başvuru Süreci

Bu durum işverene bildirilirken, ayrılış talebinin olduğu dilekçe ekinde SGK'den alınan hak kazan-dıklarına dair yazıyı veya e-devlet üzerinden "Çalış-ma Hayatım Emeklilik Şartları" görselini veya hizmet döküm cetvelini sunmaları hak kazanıldığını husu-

sunu destekleyecektir. Akabinde işverence "(08) Emeklilik (Yaşlılık) veya Toptan Ödeme Nedeniyle" kodu seçilerek ayrılış bildirgesi düzenlenecektir. Ayrılış bildirgesinin düzenlenmesi akabinde, EYT kapsamında emeklilik aylığına hak kazananlar, başvuru için SGK ya da e-Devlet kanallarını kullanabilirler. Öncelikle turkiye.gov.tr sitesi üzerinden "Gelir, Aylık, Ödenek Talep Belgesinin Verilmesi" şeklinde arama yapıldığında, bahsedilen başlık altında yer alan "Yeni Başvuru" seçilmelidir. İstenilen bilgiler; Tahsis Talep Türü olarak "Yaşlılık Aylığı", Sigortalı Türü olarak da 4/A SSK ya da 4/B Bağ-Kur olarak seçilmelidir. Sigortalının cep telefonu, adresi, maaş ödemelerinin yapılacağı banka adı gibi sigortalıya ait bilgilerin seçilmesinden sonra başvuru işlemi sonlanmaktadır ve bilgiler SGK'ya iletilmiş olacaktır. Yani önceden SGK başvurularak emekliliğin tespit edilmesine gerek yoktur. Yine e-Devlet kanalıyla sigortalının emeklilik aylığına hak kazanmaları için gerekli şartlar "SGK Tescil ve Hizmet Dökümü" aracılığıyla öğrenilebilmektedir.

• EYT Sonrası Çalışmanın Devamı

Emeklilik nedeniyle iş akdinin sonlanması akabinde çalışana yapılan ödemelerden (kıdem tazminatı, birikmiş yıllık izin ücretleri, prim, fazla mesai vb) sonra çalışma dönemi komple tasfiye edilmiş sayılmaktadır. Yani emeklilik nedeniyle çıkışlar kıdem süresini keser. Emeklilik akabinde çalışmaya devam edip etmemek işveren takdirindedir. Aynı işveren yanında çalışmaya devam etmek isteyen çalışan artık yeni bir hizmet akdiyle çalışmaya başlamak durumundadır. Bu sebeple eski çalışmasına dayalı yıllık izin, ücret ve tazminat hakları ortadan kalkmış olur. Buna bağlı olarak da EYT ile çıkışı yapılarak tazminat ödemesi yapılanların yeniden işe başlaması durumunda kıdem süresi de sıfırlanacaktır.

Fakat çalışanın birinci dönem çalışmasında eksik ödeme yapılması halinde tasfiye gerçekleşmemiş olduğundan kıdem süresi kesilmemekte ve yapılan ödemeler yalnızca avans olarak değerlendirilmektedir. Kıdem süresi bir bütün olarak, son brüt ücreti üzerinden değerlendirilerek hesaplanacaktır.

• İşverene KGF Destek Paketi:

İşverenlerin mağdur olmaması adına, talep halinde Kredi Garanti Fonu (KGF) adıyla kredi desteği verileceği Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından açıklan-

mış ancak yararlanılabilmesi için birden fazla şart sayılmıştır. Yine kredibilitesi çok yüksek olan, teminat sorunu yaşamayan birinci grup firmalar ile kredibilitesi çok düşük olan beşinci gruba kullandırılmayıp yapılmayacağı da açıklanmıştır. Çalışılan banka şubesi ile iletişim kurularak şartlar sağlanıyorsa KGF'den yararlanılabileceği gibi her şirketin kredibilitesi oranında kredi başvurusunda bulunması da mümkündür.

Bilgilerinize sunarız.

Gizem HANÇER

Avukat

ŞAHİN LAW FIRM